

Regionale Cliëntenraad

Kromme Rijn Heuvelrug

Aan: Het bestuur van de Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug Zeist

Betreft: Advies over Beleidsplan Basisvaardigheden 2026 - 2029

Datum: 24 juli 2026

Geacht bestuur,

Inleiding

Hoewel de Participatiewet in Balans de basisvaardigheden niet afzonderlijk benoemt, erkent het kabinet dat taalvaardigheid, rekenvaardigheid en digitale vaardigheden belangrijke voorwaarden zijn voor duurzame arbeidsdeelname en zelfredzaamheid. Daarom blijft de taaleis in de Participatiewet in Balans bestaan.

Ook het Actieplan Tel mee met Taal benadrukt dat investeren in basisvaardigheden leidt tot grotere zelfredzaamheid, betere gezondheid, meer kansen op de arbeidsmarkt en een grotere maatschappelijke betrokkenheid. Mensen met voldoende basisvaardigheden zijn beter in staat om informatie te begrijpen, weloverwogen keuzes te maken en zelfstandig zaken met de overheid, werkgevers en zorginstanties te regelen.

Voor gemeenten is het versterken van basisvaardigheden een belangrijk instrument om inwoners duurzaam te laten participeren door het vergroten van de zelfredzaamheid.

Doelgroep

Het Beleidsplan Basisvaardigheden 2026 –2029 richt zich op inwoners die niet inburgering plichtig zijn. Het onderscheid tussen NT1'ers en NT2'ers is in dit geval rechtmatig volgens de RCR, omdat de eerste groep moeilijker is te bereiken

RSD als vindplaats

Het is een feit van algemene bekendheid dat uitkeringsgerechtigden bovengemiddeld moeite hebben met basisvaardigheden. De conclusie in het beleidsplan wordt door de RCR volledig onderschreven. Wel is het noodzakelijk een analyse te maken van het probleem en een evaluatie van beleid tot nu toe. Dan kan worden voortgeborduurd op wat werkt en gestopt worden met wat niet werkt.

Wettekst

In de Participatiewet in Balans worden basisvaardigheden niet als een afzonderlijke categorie gedefinieerd. De Participatiewet in Balans legt de nadruk op taalvaardigheid. De taaleis blijft om die reden onderdeel van de Participatiewet. De andere vaardigheden blijven in de wettekst verder onbenoemd.

Screening

Om beter inzicht te krijgen in de mate waarin uitkeringsgerechtigden de basisvaardigheden beheersen, wordt voorgesteld om in de fase van intake een screening uit te voeren op taal, rekenen en digitale vaardigheden.

De RCR juicht dit voorstel toe, te meer omdat er op deze manier breder gekeken wordt dan alleen naar de in de wet genoemde taaleis. Dit is een goede ontwikkeling. Wel valt het op dat in hoofdstuk 4 en 5 de taalontwikkeling wel aan bod komt, maar de twee andere vaardigheden verder niet of nauwelijks genoemd worden.

Gewenste ontwikkelrichting

In het beleidsplan wordt aangegeven dat een verbetering vooral ligt in een betere samenwerking tussen RSD, gemeente en andere partners. Het aanbod op dit moment is nogal gefragmenteerd. Een goede samenwerking zou moeten leiden tot een beter en samenhangend aanbod.

Wat het doel is van de voorgestelde overleggen (hoofdstuk 5 beleidsplan) precies is en hoe dit leidt tot een samenhangend aanbod wordt niet duidelijk. Daarnaast ontbreekt in het beleidsplan een tijdspad voor de ontwikkeling van dit traject.

Volgens de RCR is het aan de gemeente om te zorgen voor voldoende formeel taalaanbod. Als er sprake is van wachttijden (pag. 7 en 8 beleidsplan), lijkt het de RCR voor de hand te liggen dat de gemeente er zorg voor dient te dragen dat deze wachttijden worden teruggedrongen. De gemeente kan dan een informele taalaanbieder inschakelen.

De RCR benadrukt dat de in het beleidsplan genoemde warme overdracht inderdaad tot een betere ondersteuning kan leiden, maar ziet geen meerwaarde in diverse vormen van overleg tussen gemeenten, aanbieders en de RSD

Aanbod vanuit de RSD

In hoofdstuk 5 wordt voorgesteld om te starten met een cursus met een themagericht aanbod. In samenwerking met een formele taalaanbieder voor de doelgroep NT2. Volgens de RCR wordt hiermee de fragmentatie vergroot in plaats van verkleint. Daarnaast zou een eventuele cursus juist gericht moeten zijn op de doelgroep NT1.

Evaluatie

In het beleidsplan wordt voorgesteld om te evalueren wat de resultaten van het nieuwe beleid zijn. De RCR stemt daar van harte mee in. Een voorwaarde om te kunnen evalueren is het vaststellen van het uitgangspunt (nulmeting) en vooraf de doelstellingen en te behalen resultaten te beschrijven (SMART).

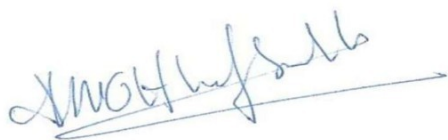
Samenvattend

De RCR adviseert:

- Het bestaande beleid te evalueren, zodat succesvolle acties kunnen worden voortgezet/uitgebreid en kan er gestopt worden met acties zonder resultaat;
- De drie screeningsinstrumenten in te voeren;
- Te zorgen voor een warme overdracht van de RSD naar aanbieders van taal, rekenen en digitale vaardigheden;
- Het aanbod voor rekenen en digitale vaardigheden binnen de gemeentes verder te ontwikkelen;
- Bepalen hoe groot de verschillende doelgroepen zijn en daar het aanbod op af te stemmen;
- Te zorgen voor voldoende formeel taalaanbod door de gemeentes
- Het maken van een actieplan naar aanleiding van de beschreven doelstellingen in dit nieuwe beleid;
- Het nieuwe beleid te evalueren door middel van SMART gestelde doelen.

Zijn er vragen of opmerkingen, dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Gonny Olthof', is written over a horizontal line.

Gonny Olthof, voorzitter RCR-KRH